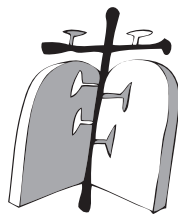

katakomby

Sborový dopis vršovického sboru Českobratrské církve evangelické

Instalace Aleše Rosického v Teplé u Mar. Lázní (foto: Jaroslav Gnojek)

„Naplnil se čas ...“
z kázání k 17. 11. 2019
(2)

Slovo Synodní rady
k 17. listopadu 1989 (3)

Advent, vánoční hra
a vánoční svátky (4)

Anketa staršovstva (5)

Pohled zpět (5)

Maraton psaní dopisů
proti bezpráví,
15. 12. 2019 (7)

Jan Škrob: černé duny (7)

Lékořice (8)

Úvodní slovo ke
strategickému plánu (9)

Ekú Eko – Co jsou to
biopotraviny? (10)

Není skepse jako
skepse (11)

Recept: Vynikající
vánoční štola (12)

Prosinec
2019

Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu.

Mk 1, 14–15

„Naplnil se čas ...“ (Mk 1,14-15)

z kázání k 17. listopadu 2019

...Ježíš říká: „Naplnil se čas!“ Ale co tím vlastně říká? Že se sešly vhodné okolnosti? Vhodná doba? ... Příliš se to nezdá. Lidé jsou spíše politicky a duchovně zoufalí. Jan Křtitel je uvězněn... Tak jak to tedy je... Ježíš neoznamuje, že se časy mění a doba nazrála, nýbrž přichází se svou zvěstí spíše době navzdory. Neboť nikoli doba a její okolnosti, nýbrž Bůh určuje svůj čas... Boží čas je jiný než lidský – je jiný než naše pocity, naše vnímání času.

My se ovšem necháváme časem hodně určovat. „Taková byla doba!“ říkáváme s povzdechem omluvně, když si začneme připouštět svou pasivitu a neschopnost. Doba totality nám bránila žít radostně a nadějně naší křesťanskou vírou? A nadcházející doba samofinancování zničí mizející atoly našich sborů? Kdyby to tak mělo být, kdyby tolik mělo záležet na době, tak proč jsme se jako církev nerozvinuli a nerozkvetli v době, kdy jsme užívali plnou svobodu a zároveň plnou finanční podporu od státu? Prostě a jasně. Pěstovat ublíženost, ukřivděnost, pocity ponížení a méněcennosti dobrá cesta není...

Tak tedy: „Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu,“ říká Ježíš. Takhle je to celé. Boží strana a lidská strana. Bůh naplnil čas, nalil plnou číši, otevřel dveře a od nás čeká ten krůček – pokání (změnit smýšlení) a víru (přijmout tento dar a vstoupit). Pokání a víra je dvojí v jednom. Pokání bez víry, to je vyznávání vin uvězněné v minulosti. Je to sebelítost a nárek nad sebou samými. Právě pokání je spojeno s vírou. Je obratem k nezasloužené naději. Jsme zlí, jsme hříšní, a přece může evangelium vstoupit i mezi nás. Do nás. Křesťanská víra je nadějí bez optimismu. Ve víře se obejdeme i bez optimistických očekávání, že se společnost změní, že se v ní probudí zájem o duchovno, že Pán Bůh nedopustí, aby naše církve zanikla, že odněkud přijdou lidé

a peníze... Ne ne...víra volá: aj, ty, milý buď dižkničemo, jdi a už nehřeš, tj. nepropadej se do své bezmoci a beznaděje, chop se darů Kristových a pusť je do světa!

Křesťanská víra je důvěrou, že Bůh je věčný a svatý a Kristovo evangelium je síla nehynoucí. Nic jiného, žádné vnější opory. Víra tak ze sebe setřásá pověrečné recepty na úspěch, modlářská vyhlášení silných osobností a snadných řešení, protože se spoléhá na podstatu – že pravda je v lásce a láska je v pravdě. A co ta slova znamenají a jak se spolu snoubí, je tajemstvím evangelia. A my se k němu vztahujeme, čerpáme z něho a učíme se z něho. Čteme bibli, ne jako návod, ale jako inspiraci. Čteme ji se zájmem především o zákon Kristův a praxi apoštolů. Jako soli je třeba téhle inspirace: Více sluší poslouchati Boha než lidí, sluší se pomáhat chudým, otvírat dům přichozím, otvírat se setkáním, zastat se spravedlnosti...

Kdo ví, zda právě takhle slanstv v předstihu nepřipravuje nenápadně cestu těm krásným chvílím, které pak přijdou a srdce mnohých jimi pookřejí. A budou třeba mluvit o příznivých okolnostech, jež nastaly jakoby samy od sebe. A i kdyby nemluvili a i kdyby se mnoho hmatatelného nedělo, víra žije touto pravdou a nadějí... Amen.

upravil a zkrátil MO,

kompletní a původní přípravu
k bohoslužbám naleznete na

<http://vrsovice.evangelnet.cz/kazani-a-ohlasky/>

Slovo Synodní rady k 17. listopadu 1989

Milé sestry, milí bratři, události z listopadu a prosince 1989 byly v dějinách naší země přelomové. Vracíme se k nim s vděčností i s otázkami. Hledáme souvislosti a tušíme, že nám mohou pomoci lépe porozumět našemu dnešku. Povzbuzujeme vás k setkáním, osobním vzpomínkám a rozhovorům, zvláště mezigeneračním, v rodinách, ve sboru, mezi sousedy a přáteli. Letošní jubilejní 17. listopad vychází na neděli, a je tak zvláštní příležitostí k takovému setkáním.

Naše církev se k době totality vyjádřila ústy svého synodu v roce 1990 kajícně: „Jen v hlubokém zpytování svých provinění a dluhů pod Kristovým křížem a přijetím drahé milosti můžeme najít k sobě cestu a setkat se s ostatními lidmi v naší zemi.“ Symbolicky proběhly nové volby poslanců na konventy a na synod. V roce 2006 byla synodem ustavena komise pro cestu církve 1945 – 1989, která vydala celou řadu dokumentů a historických studií. Nicméně náš důkladná reflexe ještě čeká. Je otázkou, zda tlak či pouhé přání ze strany totalitní moci nedeformoval naše zvěstování. Jak jsme evangelium interpretovali? Jaké motivy, jaké momenty víry jsme rozvíjeli? A jaké naopak nechávali stranou nebo zamlčovali? A jako i docela současnou si můžeme položit otázku: vyhýbáme-li se nároku Kristovy pravdy, jak můžeme zakusit skutečnou svobodu a radost z evangelia? A jestliže se vzdáme svobody z evangelia, co vlastně můžeme našim bližním, společnosti a světu dát?

Naše církev své členy a jejich činy za totality ne soudí. To však neznamená, že by nám různé a odlišné postoje z té doby měly být lhostejné. Neboť některé postoje přímo poškozovaly bližní a byly rouháním vůči Bohu, jiné pomáhaly, povzbuzovaly k pravdě a spravedlnosti a byly dobrým svědectvím. Vzhledem k naší dnešní a budoucí cestě je užitečné umět tyto rozdíly a jejich dopad na lidskou duši a na život církevního společenství vidět, popsat a uznat. Církev více než jiná společenství žije z tradice. Co pře-

*Slovo se stalo tělem
a přebývalo mezi námi.
Spatřili jsme jeho slávu.*

Jan 1,14

Ať vás provází
Boží pravda a milosrdenství
v dobrém i zlém.
Ať vám svítí na cestu,
když před vámi bude tma.

Milí přátelé,
přejeme vám světlo
do adventní, vánoční i novoroční
doby.

**Za vršovický sbor
Matěj Opočenský**

*Foto Daniel Ort
(vánoční hra 2018)*

dáváme další generaci – svým mluvením i svým mlčením – ze zkušenosti totality?

Namísto toho, abychom se sešli při celocírkevním shromáždění, zveme vás u příležitosti 30. výročí 17. listopadu k setkáním ve vašich sborech. Můžeme přitom být symbolicky propojeni jedním duchem, případně jedním slovem. Předkládáme vám návrh bohoslužeb s vysluhováním večere

Páně jako podnět, s nímž můžete volně nahlížet, vzít jej, jak je, upravovat jej, nechat se jím inspirovat či ho odložit. Při jeho přípravě mi byli svými myšlenkami, komentáři a korekturami nápomocni Pavel Kalus, Zdeněk Šorm, Zvonimír Šorm a Tomáš Trusina. Děkuji jim.

S přáním požehnané neděle,
Pavel Pokorný (za synodní radu)

Advent, vánoční hra a vánoční svátky

Advent letos začíná 1. prosincovým dnem. Hesla JB na tu neděli připomínají verš: Aj, král tvůj přijde tobě spravedlivý a spasení plný. Zachariáš 9,9 K. Když někdo přichází plánovaně, připravujeme se. Uklízíme, vaříme, sami sebe zušlechťujeme. Tohle nám nabízí církevní rok. Víme, kdy přichází adventní období. Takový čas nás nepřekvapí. Navíc už od konce října se stahuje smyčka zpodobněná vánočními svítilny a obrázky v nákupních centrech. Obchody věští tržby. Vánoce jsou blízko, žeň bude i letos veliká... Kdo projde tímto obdobím a nezruinuje se finančně, fyzicky i psychicky zvítězí a zůstane mu dost sil na společné slavení s rodinou pod stromečkem.

Sborový adventní a vánoční program vás zve k duchovnímu nabytí. Obnově sil, nadechnutí se ještě trochu jiného vzduchu pro trochu jiné věci, než předvánoční kolotoč otáčení se. Advent je o překvapivosti, nečekanosti. Právě v tom očekávaném období mluvíme o nečekaném příchodu. *Aj král tvůj přijde tobě...* a ty nemusíš uklízet, prát a mýt se. Ale připravit bychom se měli. Srovnat antény, vyladit příjem, nechat se ofouknout novým duchem. Zboudat za rok nastavené zdi, zaplnit nově vyhloubené příkopy. To nám připomíná advent.

Hosté adventní neděle:
Prof. Petr Pokorný a ředitelka
Kristina Ambrožová

1. 12. 2019 první adventní neděli bude u nás kázat Petr Pokorný, skvělý novozákonník spjatý s naším sborem už celou jednu generaci. Budeme slavit večeri Páně.

Po bohoslužbách nám přijde povídat o práci v Libanonu a Jordánsku střediska humanitární a rozvojové spolupráce Diaconie ČCE ředitelka Kristina Ambrožová. Je na co se těšit.

Oslava narozenin Tomáše Jelínka

8.12. a po bohoslužbách oslavíme 60. narozeniny Tomáše Jelínka, který nás všechny zve.

8.12 i 15.12. 2019 bude kázat Matěj Opočenský.

**Divadlo v Maně –
dětská vánoční hra**

22. 12. 2019 pak od **10.30** budeme společně slavit 4. adventní neděli v **divadle Mana**. Děti nám tam zahrají secvičenou vánoční hru. Poté budeme moct společně ještě zůstat v přilehlých prostorách a při rautu si povídat a veselit se.

Prosíme vás, abyste tak jako každý rok přinesli něco k společnému občerstvení. Pak to bude dokonalé. V sobotu před tím se ještě děti sejdou k velkému nacvičování.

Vánoční bohoslužby

24. 12. 2019 v 15.00 tak jako poslední roky se i letos sejdeme u vánočního stromečku k předvečernímu setkání na Štědrý den. Rozhodně jsou zvány i děti, pro které bude program uzpůsoben.

25. 12. 2019 v 9.30 bohoslužby s večerí Páně jako oslava narození Páně

29. 12. 2019 bude u nás kázat strašnický farář Martin Sabo, Matěj Opočenský bude ve strašnickém sboru.

1. 1. 2020 pak oslavíme vstup do nového roku 2020.

Pohled zpět

Letošní listopad byl ve znamení oslav „sametové revoluce“. Slováci jí říkají „něžná“ a v porovnání s jinými revolucemi jsou obě pojmenování podle mě příléhající (i přes to, že mnoho lidí zásah nejen na Národní hodně bolet). Jako vršovičtí jsme si „sametovo-něžnou revoluci“ mohli zažít ekumenicky a skutečně československy. Ekumenické bohoslužby totiž probíhaly v kostele Československé církve husitské a v jejich závěru jsme zpívali jak Českou, tak Slovenskou hymnu. Přiznám se, že jsem obě části (ještě relativně nedávno jedné hymny) zpíval poprvé společně a ještě k tomu na církevní půdě. Pro mě, který má ko-

Anketa staršovstva

Jakých bylo šest let ve vršovickém staršovstvu? Na podzim roku 2020 budeme ve sboru volit staršovstvo. Anketa má představit práci, náladu i třeba osobní postoje současných starších. Děkuji jim za to.

1. Jak dlouho jste ve staršovstvu?

BM: To už si nepamatuji, ale končí to, tak asi 6 let? A kdysi dávno ještě za Otřísalu, ale to už je pravěk.

JČ: Vůbec se nemohu dopočítat, kdy to začalo. Čekali jsme tehdy Apolenku a zavolal mi Tomáš Vokatý, zda bych nepřijala nominaci na pozici náhradníka do staršovstva. Měla jsem radost, ale snažila jsem se Tomášovi vysvětlit, že se mi to v tomto životním období nehodí. Ale jednalo se přece jenom o pozici náhradníka. Plným členem jsem se stala, když Apolence nebyl ani rok a ještě dlouho trvalo, než jsem na staršovstvo dorazila osobně. Apolence je šest a půl roku.

2. Co to pro vás znamená?

BM: Ponocování 1× měsíčně, pobavení se, ochutnání dobrůtek, co zbyly po setkání seniorů. Děkuji, že nám vždy něco nechají. Ale taky odpovědnost.

JČ: Je to čest. Fakt. Těší mě, že jsem v bližším kontaktu s tím, co

se ve sboru děje, i když sama nic nedělám.

3. Na co rády z toho, co jste zažily ve staršovstvu, vzpomínáte?

BM: Na dobré vtipy a veselé dispu-
tace. Na to, že se zdařila rekon-
strukce bytu pro faráře, že jsme us-
táli vytopení sboru, že jsme
přesunuli vánoční hru do opravdo-
vého divadla. Na to, že se nám zatím
dařilo držet vyrovnaný rozpočet,
i když je to čím dál tím těžší.

JČ: Na lidi. Na to, že jsou na mě
milí. Fakt. Vzpomínám také na to,
jakým způsobem staršovstvo
zvládlo krizové chvíle. A že nás
toho potkalo. Komplikované hled-
ání faráře, tehdy celý sbor zabral
a fungoval, jako by se nic nedělo.
Vytopené prostory před Vánoci.
Tolik práce a obětavosti.

4. Koho byste si přály ve star- šovstvu?

BM: Tomáše Vokatého, je to odpo-
vědný kurátor, dělá svou práci vý-
borně a dává tomu spoustu času.

JČ: Ou. Míša Otterová mluvila
k věci, mohla by zase zpátky.

5. Komu byste chtěly položit otázku ze staršovstva a jakou?

BM: Matěji, těšíš se na schůze
staršovstva?

JČ: A to je těžké. Nenapadá mě, na co
bych se takto veřejně mohla ptát, aby
to bylo vtipné a zajímavé zároveň.

*Na otázky odpovídaly Bára Masopu-
tová a Jitka Černošová. Příště se mů-
žete těšit na odpovědi Richarda Šípka
a Pavla Staroby (a také na odpověď
Matěj Opočenského).*

*řeny v obou zemích nadmíru hezká chvíle. A vlastně
bych musel dlouho přemýšlet, kdy jsem naposledy ak-
tivně zpíval hymnu českou...*

Ale listopad byl i jinak plný důležitých událostí. „Naše
církve“ slavila ordinaci dvou farářů, jedné farářky a jed-
noho výpomocného kazatele. Kristina Kupfová,
Michael Pfann, Aleš Rosický a Martin C. Putna byli po-
věřeni ke službě slova a vysluhování svátostí... Aleš Ro-
sický byl o týden později instalován ve sboru v Teplé, kam
jsme se v malém pražském výsadku také vypravili. Mezi
tím se Aleš a Rut stali rodiči Michaela Rosického. Ať jim
společné působení v Teplé vyjde stejně jako jejich rodi-
čovství a Pán Bůh je ve všem opatruje.

Ani to ale nebylo všechno... Táňa s Hedvikou po-
kračují v konfirmační a Zdeno v křestní přípravě.
Putující třicátníci zavítali na Prahu 1 k Jitce a On-
dřejovi. Mimo bohoslužby a přesto do sboru byla
„vpokřtěna“ Thea v krásné barokní kapli odlocho-
vického zámku. Celé rodině Boží požehnání. Jděte se
někdy do Odlochovic, potažmo na Českou Sibiř po-
dívat. Je to tam krásné.

Rozjel se také vlak jménem vánoční hra. Bára už
pěkně topí pod kotlem a děti studují své role. Více ve
vlastní zprávě.

Proběhl konvent pražského seniorátu. Do senio-
rátního výboru byli zvoleni jako seniorátní kurátor
Daniel Heller a jako jeho první náměstek Jan Mašek.
Oba jsou z dejvického sboru. Nejvíce se asi mluvilo ke
strategickému plánu, který dostal jasnější obrysy.
Smysl a hlavní body představili Petr Štulc a Petr
Sláma. Níže naleznete dopis SR, který strategický
plán představuje.

Jan Škrob: černé duny

jedu do centra pod domluvený
kámen ti dávám
svůj externí disk tři
noci jsem nespal hackuju
bankomaty a terminály vždycky vypadám
jinak vždycky jde o vteřiny poušť se
rozšiřuje a půda v celé
oblasti je náchylnější k erozi jedu do
centra nadrcené tablety rozpuštěné
ve vodě trojúhelníková
místnost detail sevřené
rty zrcadlo pocákané červeným
inkoustem nepravidelné rýhy v písku
tři noci jsem nespal detail přejíždím
si jazykem po zubech držím
klávesnici není mi vidět
do tváře vzduch praská a
světlo padá detail zpomalený pohyb
hrudníku při nádechu a výdechu odemykám
dveře posílám souřadnice
poušť se rozšiřuje opírám se rukou o
zrcadlo rád bych si
myslel že vím co bude za pět
let ale zároveň skoro ani nechci
vědět co bude zítra
jsem s tebou tady nemůžeme
zůstat vyber si jednu
kartu jsem s tebou vždycky vypadám
jinak vždycky jde o vteřiny
prorážím střechu autobusu vstupuju
do bouře detail jizva
ve tvaru hvězdy štír zmije orel
černý písek na botách tady nemůžeme
zůstat detail přejíždím si jazykem
po zubech alef bet gimel schovávám
klíče do skříňky nad umyvadlem
nadrcené tablety exteriér pomalá smrt černé
duny možná ještě dokážu pohnout
tuhle zemí ale rozhodně ne sám na nočním stolku
ti nechávám další zprávu

Maraton psaní dopisů proti bezpráví, 15. 12. 2019

Letos v prosinci se ve sboru budeme moci připojit k největší světové lidskoprávní akci, Maratonu psaní dopisů. Koordinuje jej

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

mezinárodní organizace Amnesty International, která usiluje o do-držování lidských práv na celém světě. Jedním z jejích hlavních cílů je propuštění vězňů svědomí a spravedlivé soudní procesy pro všechny obviněné. Důležitým nástrojem k uskutečňování tohoto cíle je právě každoroční Maraton psaní dopisů.

K psaní se mohou připojit jednotlivci, menší i větší skupinky lidí v mnoha zemích světa. Adresáty dopisů bývají zpravidla vlády či úřady zemí, ve kterých je nespravedlivě vězněn či jinak pronásledován někdo z vybraných obránců lidských práv. V případech, kdy je to technicky možné, lze napsat také přímo pronásledovanému člověku, vyjádřit solidaritu a povzbudit jej. Jednotlivé kauzy jsou vybírány tak, aby co možná nejvíce obsahly široké spektrum zemí

a témat, kterých se porušování lidských práv týká. Jednotlivé ročníky zároveň mívají i určité jednotící zaměření. Letos tak pisatelé dopisů budou moci podpořit mladé lidi do 26 let, kterým jsou upírána jejich práva. Je mezi nimi například klimatická aktivistka z Filipín, ujugurský student zadržovaný v převýchovném táboře v Číně nebo dva dobrovolníci záchranáři uprchlíků ve Středozemním moři, kterým hrozí vězení až 25 let za údajnou špionáž a pašování lidí. Vybráných případů je letos celkem šest, je možné podpořit všechny nebo si vybrat jen ty, které vás nejvíce zaujmou.

Termín konání Maratonu je spojen s 10. prosincem, který je připomínán jako Den lidských práv, neboť ten den byla v roce 1948 přijata Všeobecná deklarace lidských práv Valným shromážděním OSN. U nás ve Vršovcích se ke společnému psaní dopisů bude možné připojit v neděli 15. prosince před bohoslužbami nebo po jejich skončení. Pokud byste si chtěli dopis (y) předchystat, můžete si také vyzvednout informační materiály a vzorové dopisy pro inspiraci na sborových akcích, které budou probíhat v týdnu od 10. prosince. Těšíme se na společnou aktivitu pro dobrou věc!

Hana Pernicová,

studentka EA VOŠ a praktička pastorační praxe u nás ve sboru

vstupuju do bouře na domluveném parkovišti
se odpojuju ze sítě maska
trenčkot prsten se smaragdem vždycky vypadám
jinak vždycky jde
o vteřiny poušť se rozšiřuje exteriér návrší mrtvý
kůň nepravidelné rýhy v písku racionalismus
už jsem popřel
zastavuju se vždycky tady na jakoukoli tmu
si nakonec zvykneš jsem s tebou
poušť se rozšiřuje nespím už skoro
vůbec detail kus papíru s nákresem
lidského těla střepy alef
bet gimel vstupuju
do bouře detail propichuješ si
ucho zapojuješ sondu bůh se stal člověkem
aby se člověk přestal jenom bát detail přejíždím
si jazykem po zubech držím klávesnici druhou
rukou se opírám o zrcadlo
na jakoukoli tmu si nakonec zvykneš to je na
tom to nejhorší

Lékořice

Jmenuji se Hanka a jsem dálkovou studentkou posledního ročníku oboru Sociální práce na Evangelické akademii Praha. Součástí studia je i tzv. pastorační praxe, kterou absolvuji ve zdejším sboru. Sbor je mi sympatický a dobře se zde cítím. Praxe tak pro mě není pouze splněním studijní povinnosti, ale zajímavou možností nahlédnout i do jiných aktivit sboru, než kterých jsem se zatím sama zúčastnila.

Když mi farář Matěj Opočenský navrhl, abych se v rámci praxe nějak představila v Katakombách, napadlo mě, že bych vám ráda přiblížila aktivitu, která mě významně ovlivnila v rozhodnutí pustit se do studia sociální práce. Touto aktivitou bylo dobrovolnictví v Thomayerově nemocnici, kterému jsem se věnovala několik let předtím, než jsem před rokem změnila své původní profesní působení a práci v oblasti životního prostředí změnila na práci v pomáhající profesi. Dobrovolnictví pro mě bylo velmi obohacující a věřím, že moje zkušenost může být inspirací i pro někoho dalšího.

O co se konkrétně jednalo? Pro začátek jsem zvolila spolupráci s nemocničním kaplanem, pomáhala jsem svázat méně pohyblivé pacienty geriatrického oddělení na akce duchovního či kulturního zaměření v nemocniční kapli. Později jsem se osmělila a zapojila se také do programu *Společník u lůžka*, který je uskutečňován rovněž na Oddělení geriatry a následné péče. Jednu týdně jsem na asi dvě hodiny chodívala navštěvovat pacienty, nejčastěji abych si s nimi popovídala. Občas jsem někomu také předčítala, zahrála si s ním společenskou hru nebo jej vzala na procházku po areálu nemocnice. Většina pacientů je na oddělení hospitalizována několik týdnů a ne každý má ze strany rodiny tolik návštěv, kolik by si přál. Pro tyto pacienty je pak návštěva dobrovolníka vítaným zpestřením dlouhé chvíle a osamělosti, kterou nemocniční dny mohou přinést. Ačkoli setkávání s nemocnými a starými lidmi i konfrontace se samotným nemocničním prostředím není vždy jednoduchá, bylo to pro mne velké obohacení. Někdy jsem se v osobnosti pacienta či pacientky seznámila se zajímavým lidským příběhem, někdy „jen“ zažila příjemné mezi-lidské setkání. Výzvou byla ale také setkání s lidmi z odlišného sociálního či názorového prostředí, než se kterými se běžně stýkám, a komunikace s pacienty s demencí. Ačkoli

v těchto případech se společná řeč hledala hůře a ne vždy jsem byla úspěšná, jsem velmi ráda, že jsem měla možnost se to učit.

Dobrovolnictví v nemocnici nemusí spočívat pouze v navštěvování seniorských pacientů. Vítání jsou také lidé, kteří se chtějí věnovat hospitalizovaným dětem. I s dětmi si můžete povídat, hrát či výtvarně tvořit. Někteří dobrovolníci, ať už na dětských nebo dospělých odděleních, se také věnují specializovaným činnostem, jako např. zpěvu či hraní na hudební nástroj nebo zooterapii (návštěvy s domácími zvířaty).

Chtěli byste se do dobrovolnictví v nemocnicích také zapojit? Webová adresa dobrovolnického centra Thomayerovy nemocnice je <http://www.ftn.cz/centrum-pod-purne-pece-51/>. Dnes je to samostatný subjekt, v době mých návštěv pacientů dobrovolníky koordinovala organizace Lékořice, která stále působí mj. ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady nedaleko prostor sboru, viz <https://www.fnkv.cz/dobrovolnický-program.php>. Dobře zavedený dobrovolnický program má také např. Fakultní nemocnice v Motole (<http://www.dcmotol.cz/cs>) nebo Ústřední vojenská nemocnice (<https://dobrovolnici.uvn.cz/cz/>).

Hana Pernicová,
studentka EA VOŠ a praktikanta
pastorační praxe u nás ve sboru

Úvodní slovo ke strategickému plánu

Uvěřili jsme Kristu, přijali jsme evangelium – osvobodivé, radostné, otevřené pro bližní i pro němé stvoření. Jsme povoláni do společenství, které z evangelia žije a má jej za své poslání. Jsme povoláni věřit, nebát se a sloužit. Církev je tu jako věc služebná. Slouží Božmu dílu při obnově stvoření.

Máme naději, že ČCE se svými specifiky může být součástí tohoto Božího díla. Není to nic automatického, podoby naší služby stále znovu hledáme. Strategický plán je

skromným pokusem nás v tomto hledání povzbudit a nasměrovat. Přijměme jej jako inspiraci a pomoc. A mějme odvahu, pokud by nás naopak něco z něho mělo zatěžovat

a odvádět od toho podstatného, to svobodně opustit či modifikovat.

Jak strategický plán číst?

Pomalu. Po malých dávkách. Beze strachu a bez předsudků. S pochopením, že v zájmu stručnosti a věcnosti namnoze užívá jazyka, který není církvi vlastní. S pochopením pro záměr, jímž je povzbuzení a inspirace. Tak kupříkladu za povinnosti staršovstva vypracovat „Rozvojový plán sboru“ se skrývá impuls nepokračovat jen setrvačností v řešení dílčích problémů, nýbrž se podívat na sbor jako celek, zamyslet se nad jeho budoucností a říci si, co konkrétního během svého funkčního období můžeme udělat. Anebo za nezvykle znějícím „zmočňováním“ je připomínka prastaré církevní praxe rozpoznávat obdarování členů sboru, oslovovat je, povzbuzovat, povolávat a pověřovat je s důvěrou rozmanitými službami.

Mnohé úkoly budou svěřeny ústředí církve a seniorátním výborům. Nechceme však jakousi jednosměrnou komunikaci „shora dolů“. Chceme vycházet ze zkušeností a z iniciativy sborů. Podporovat setkávání a komunikaci na všech úrovních. Strategický plán má především podnítit rozhovor a společné hledání, co a jak dělat lépe. Nabízí nám k tomu podněty, strukturu a konkrétní návrhy.

S přáním Božího požehnání vám všem synodní rada ČCE

Celý strategický plán naleznete na sborovém webu: *Vršovický sbor > Kdo jsme > Naše církve > strategický plán.*

Eku Eko – Co jsou to biopotraviny?

To je asi pro ty osoby umanuté zdravou výživou.

Moje babička pocházela z malé rolnické rodiny poblíž Strakonice. Vdala se do Prahy za pekaře, ale i tak jsem ještě o prázdninách měla možnost u příbuzných vést krávu na pastvu nebo pomáhat se senem. Po gymnáziu jsem udělala přijímací zkoušky na zemědělskou školu. Na otázkách „Kolik váží vejce?“ a „Kolik stojí stání pro krávu?“ jsem ovšem naprosto pohořela a zkoušejícím bylo jasné, že před sebou mají pražskou romantičku. Během čtyř let studia jsme navštívili mnohé provozy – nejrůznější velkochovy, včetně kožešinových zvířat, inseminační podnik, porážecí linky, klecové chovy drůbeže atd. Můj rozum poslušně přejímal předkládané způsoby jako správné a pokrokové. Kam se poděla ta malá holčička, která plakala, když někomu ubližovali? Po sametové revoluci se otevřely nové možnosti, a tak jsem si v 5. ročníku zvolila zaměření „Alternativní zemědělství“. A tehdy mohlo konečně procitnout moje potlačované citění.

V čem se biozemědělství liší od dnes běžného intenzivního zemědělství:

- nepoužívá umělá hnojiva ani chemické prostředky na ochranu rostlin, stimulanty růstu, hormonální látky, geneticky modifikované organismy,
- dává přednost lehčí a menší mechanizaci,

- podporuje druhovou různorodost, pole mají menší velikost,
- zvířata chová v přirozených podmínkách,
- dodržuje vyvážený osevní postup, pečuje o trvalou úrodnost půdy,
- chrání povrchové i spodní vody,
- s přírodou spolupracuje, nevykořisťuje ji.

Zkrátil MO

Není skepse jako skepse

Skeptikové nebývají příliš oblíbení; lidé mají tendenci vnímat je jako škarohlídy, jimž je nejlépe se vyhnout. Zaslouží si ale skepticismus tuto nevraživost?

Antická škola skeptiků usilovala o určení toho, co je **blaženost**, a o nalezení **pravé cesty** k ní. Řešení však spočívalo nikoli v nalezení nějaké klíčové a obecně platné pozitivní hodnoty či cíle, na něž by člověk mohl (ba přímo měl) upřít svoji pozornost a životní usilování, nýbrž v opaku: v názoru, že žádnou **absolutní „pravdu“ nalézt nelze!** Skeptici soudili, že nepoměr mezi složitostí věcí a možnostmi lidského poznání je tak obří, že snaha o jeho minimalizaci (natož odstranění) je marná. Moudrý člověk se tedy **zdržuje** („epoché“) absolutních tvrzení i pokusů měnit v souladu s nimi chod světa a zaujímá principiální **postoj pochybování**. V duši takového jedince rozhodostí se pak skutečný, trvalý a hluboký **klid, mír a vyrovnanost** („ataraxia“)...

Od starověku čelí skepticismus mnoha **výtkám**. Bývá obviňován z rezignace, lhostejnosti, pasivity a pesimismu. Pracovně si proto dovolím rozlišit **skepsi „nezdravou“** a **skepsi „zdravou“**. Původně jsem uvažoval o dvojici „destruktivní“ – „konstruktivní“ skepse, avšak zamítl jsem ji, neboť by byla matoucí; sám pojem skepse zahrnuje totiž nezbytný prvek destrukce (v první řadě sebejistoty poznávajícího subjektu).

Skepsi „nezdravou“ rozumím takovou podobu distance vůči možnosti odhalení složitosti světa a jeho praktické přeměny, která vede k různým formám úniku ze světa, k individuální i sociální pasivitě, lhostejnosti, nihilismu, fatalismu apod., ústícím buď do stavů zoufalství a beznaděje, nebo do vyhledávání náhradních „jednoduchých řešení“.

Skepsi „zdravou“ rozumím takovou podobu distance, která neodmítá životní hledání, kladení ani řešení problémů, ale uvě-

domuje si relativnost a omezenost jakýchkoli odpovědí; je tudíž takovým druhem pochybnosti, jež je naopak moudrá, skromná a plodná, inspirující neustávající tvořivý pohyb lidského poznání i praxe. Wilhelm Weischedel ve své „Skeptické etice“ soudí, že skutečný skepticismus coby **radikální tazání** může naplnit svoji specifickou úlohu „pouze tehdy, jestliže se udržuje uprostřed mezi přitakáním a popřením. Musí být v každém ohledu otevřeným skepticismem.“

Ne náhodou Aristotelés konstatoval, že kořeny filosofování jsou **údiv – a pochybnost!** Ano, suspenze naší sebejistoty a pozastavení v údivu – toť „štit i zbraň“ proti **krajnostem**.

Na straně jedné proti **absenci jakékoli skepse**, která vede k **extrému falešné sebejistoty a pýchy lidského rozumu** a dříve či později i k totalizujícím nárokům na svět a na druhé lidi, k hypertrofii Ega (ať individuálního, nebo kolektivního). Dějiny nás učí, že **dítětem pýchy bývá často fanatismus**. Právě fanatik je ten, kdo rezignoval na hledání, usilování, na kladení palčivých otázek, argumentaci, dialog. Je to člověk, který už prostě „ví“...

Na straně druhé proti **nadvládě „nezdravé“ skepse**, která absolutizuje prvek **nejistoty**, vede k **nedůvěře** vůči všemu a všem, **depresi, beznaději, úzkosti, deziluzi**, často končící ve fatalismu, odevzdanosti a zoufalství.

Oběma krajnostem je přitom společné cosi, co velice znepokojuje: obě si nepřipustně **zjednodušují svět, činí jej (uměle) samozřejmým, uzavřeným**. Vidí jej jednostranně – buď prizmatem zpupnosti,

nebo zoufalství, a „co nadto jest, od ďábla jest“; stejně jednostranné jsou i jejich „recepty“ na to, jak se ke světu vztahovat: buď jej (třeba i násilím) přizpůsobit svým představám a očekáváním, nebo před ním prchnout. Odvádějí od kritického myšlení a jsou nebezpečně zneužitelné. Jsou ne-

smírně žádanou „půdou“ pro **manipulace** psychologické, politické, sociálně-ekonomické, mediální, náboženské i jakékoli jiné.

Chraň nás proto Bůh před fanatiky i před zoufalstvím! Budiž pochválena plodná a zdravá metodická skepse!

Petr Nesvadba

Recept: Vynikající vánoční štola

Ingredience:

50 g sádlo

500 g hladká mouka

2 ks vejce

1 balíček vanilkový cukr

3 lžíce hnědý rum

120 g rozinky

1 balíček prášek do pečiva

0,5 ks hera

1 ks tvaroh

120 g nasekané ořechy na hrubo (můžeme použít i mandle, kandované nebo sušené ovoce, prostě co kdo rád)

200 g cukr krupice

Postup přípravy

Ze všech ingrediencí vypracujeme na vále těsto, uděláme 2 válečky a dáme péci do středně vyhřáté trouby (180 °C), pečeme asi 3/4 hodiny. Po upečení ještě teplé potřít rozpuštěným máslem a obalit v cukru s vanilkou. Po vychladnutí zabalit do alobalu a uložit v chladnu. Pečeme 3-4 týdny dopředu, výborná je však i čerstvě upečená.

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

satellite **1-416**

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2
www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org

Upozornění: Uveřejněné články nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce SD

Vydává: Sbor Českobratrské církve evangelické, Praha 10 - Vršovice, Tulská 1

Adresa redakce tamtéž. Tel.: 272 734 010, Sb.mobil: 776 123 320, e-mail: vrsovice@evangnet.cz,

http://vrsovice.evangnet.cz; http://www.facebook.com/cce.vrsovice

Č.ú.: Česká spořitelna 280963329/0800, variabilní symbol: 10+osobní číslo

Návrh čalunky: T. Vokatý; Korektury: T. Hrubý; Odpovědný redaktor: M. Opočenský

Nakladatel: Katakomby, s.r.o., IČO: 20719
Náklad: 1000 kusů, cena: 13,80 Kč

Program prosinec 2019 a leden 2020

1.12.2019	9.30	bohoslužby s VP (1.adventní neděle)	káže Petr Pokorný
1.12.2019	11.00	povídání o práci Diakonie ČCE v uprchlických táborech v Jordánsku a Libanonu	Kristina Ambrožová
5.12.2019	17.00	biblická hodina ve Zruči nad Sázavou	administrace
6.12.2019	15.00	setkání konfirmandů	
8.12.2019	9.30	bohoslužby (2.adventní neděle)	káže Matěj Opočenský
8.12.2019	11.00	oslava narozenin	Tomáš Jeliek
10.12.2019	20.00	setkání třicátníků	u Heřmanů, Dürerova (Skalka)
12.12.2019	14.00	setkání seniorů	vánoční setkání
12.12.2019	20.00	schůze staršovstva	
13.12.2019	10.00	bohoslužby na "zámečku" domov pro seniory	
15.12.2019	9.30	bohoslužby s VP (3.adventní neděle)	káže Matěj Opočenský
		po bohoslužbách maraton psaní dopisů	Dopisy proti bezpráví - Amnesty International
17.12.2019	do 14.00	uzávěrka Sborového dopisu Katakomy	
18.12.2019	14.00	vaření polévky pro lidi v sociální nouzi	
18.12.2019	18.00	výdej polévky na Hlavním nádraží	
19.12.2019	10.30	vánoční setkání ve Fokus Praha	Karlín
21.12.2019	10.00	sobotní nacvičování vánoční hry	ve sboru Tulská
VÁNOČNÍ PROGRAM A NOVOROČNÍ PROGRAM			
22.12.2019	8.30	sraz dětí před uvedením vánoční hry	divadlo Mana
22.12.2019	10.30	bohoslužby s uvedením dětské vánoční hry	4. adventní neděle, divadlo Mana, Moskevská 34, Praha 10
24.12.2019	15.00	štedrovečerní setkání u stromečku (vhodné pro rodiny s dětmi)	Tulská 1, Praha 10
25.12.2019	9.30	bohoslužby s VP (Narození Páně)	káže Matěj Opočenský
25.12.2019	14.00	bohoslužby ve Zruči nad Sázavou (administrace)	káže Matěj Opočenský
29.12.2019	9.30	bohoslužby	káže Martin Sabo
1.1.2020	9.30	bohoslužby s VP (novoroční bohoslužby)	káže Matěj Opočenský
5.1.2020	9.30	bohoslužby s dětmi	káže Matěj Opočenský
26.1.2020	9.30	bohoslužby nejen pro mládež (povídání s Karlem Müllerem farářem pro mládež)	káže Karel Müller

Pravidelná setkání během měsíce (o prázdninách tento program neprobíhá)

2. úterý	20.00	setkání třicátníků po bytech	
středa	15.00	biblická hodina pro dospělé	
středa	17.15	biblická hodina pro děti (Jablíček)	Jablíček Počernická 524/64, Praha 10 - Malešice
4.čtvrtek	14.00	setkání seniorů	
4.čtvrtek	20.00	schůze staršovstva	
pátek	10.00	bohoslužby v domově pro seniory "ve vršovickém zámečku"	Vršovické náměstí
pátek		setkání konfirmandů a starších dětí	

CO JE
MARATON?

MARATON
PSANÍ
DOPISŮ

AMNESTY
INTERNATIONAL

**NEPTEJTE SE NÁS, PROČ PÍŠEME DOPISY PROTI BEZPRÁVÍ.
ZEPTĚJTE SE SEBE, PROČ VY JE JEŠTĚ NEPÍŠETE.**

Letošní Maraton je věnován mladým lidem do 26 let, kterým jsou upírána jejich práva. Abyste jim v boji s bezprávím pomohli, můžete za ně napsat dopis nebo uspořádat dopisovou akci pro více lidí.

Ručně psaný dopis poslaný v obálce je v dnešní digitální době nástroj, který má obrovskou sílu a může přispět k tvorbě mezinárodního tlaku na světové autority. Když s nimi zaplavíme kanceláře mocných, daří se nám dosáhnout propuštění nebo zlepšení podmínek u víc než třetiny těch, za které bojujeme.

Ať už se rozhodnete napsat jeden dopis doma v kuchyni nebo uspořádat dopisovou akci pro rodinu či přátele, pro kolegy v práci, ve škole pro žáky či spolužáky nebo v kavárně pro veřejnost, dejte nám o tom vědět tím, že se včas přihlásíte!

Díky přihlášení (kliknutí na tlačítko “Chci psát dopisy” nebo “Chci uspořádat dopisovou akci”) získáte přístup k materiálům potřebným pro psaní dopisů či pořádání dopisové akce a zároveň se tím my dozvíme, kolik takových akcí se letos odehrálo a kolik dopisů se v ČR napsalo. Proto i sebemenší soukromé psaní dopisů prosím přihlaste, bez vás se o něm nedozvíme.

Děkujeme AI